

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI**

TOPLUMSAL DUYARILIK ÇALIŞMASI DERS KİTAPÇIĞI

DERSTEN SORUMLU ÖĞRETİM ELEMANLARI

Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ
Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM
Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN
Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL
Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN
Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN

SAMSUN

2023-2024

İÇİNDEKİLER

1. ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ MİSYON, VİZYON, AMAÇLARI, PROGRAM ÇIKTILARI VE DEĞERLERİ	3
2. TOPLUMSAL DUYARLILIK ÇALIŞMASI DERSİ	5
2.1. Dersin Tanımı ve Amacı.....	5
2.2. Eğitim Modeli	5
2.3. Dersin Genel Hedefleri	5
2.4. Dersin Programdaki Yeri	5
2.5. Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri	5
2.6. Dersin Değerlendirmesi	5
3. HAFTALIK DERS PROGRAMI	6
3.1. Toplumsal Duyarlılık Çalışması Dersi Haftalık Ders İçeriği.....	6
Toplumsal Duyarlılık Çalışması Dersi Kaynak Listesi.....	9
Kanıtlar	10

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK
BÖLÜMÜ 2023–2024 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI**

**1. ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ HEMŞİRELİK
BÖLÜMÜ MİSYON, VİZYON, AMAÇLARI, PROGRAM ÇIKTILARI VE DEĞERLERİ**

Misyonumuz: Birey, aile ve toplumun sağlık ve hastalık deneyimini insancıl bir şekilde yönetebilen değişen sağlık ortamında küresel toplumun ihtiyaçlarına etik, kanıta dayalı uygulama ile cevap veren mesleğine bağlı, duyarlı ve dinamik hemşire liderler yetiştirmektir. **Vizyonumuz:** Birey, aile ve toplumun sağlığını geliştirmek üzere ulusal ve uluslararası düzeyde hemşirelik disiplinine yön verecek yenilikçi ve profesyonel hemşireler yetiştiren lider bir bölüm olmaktadır.

Hemşirelik Bölümü Amaçları:

- 1.Ulusal/ uluslararası sağlığı ilgilendiren kuruluşlarda ya da akademik alanda istihdam edilir.
- 2.Sürekli yenilenme ve gelişme bilinciyle akademik ve kişisel gelişimine devam eder.
- 3.Hemşirelik etik ve uygulama standartlarına uygun bütüncül ve insancıl bakım verir.

Hemşirelik Bölümü Program Çıktıları:

1. Sağlık politikaları, düzenlemeleri ve mevzuatla ilgili olarak hemşirelik rollerine ilişkin temel bir anlayış ve tutum geliştirir.
2. Hemşirelik ve diğer disiplinlerdeki kanıta dayalı kuramsal bilgiye ulaşarak hemşirelik eğitim, uygulama, araştırma ve/veya yönetiminde kullanır.
3. Araştırma temelli ve kanıta dayalı çalışmalar ile hemşirelik disiplininin gelişimine bireysel katkı sağlar.
4. Güvenli ve kaliteli hemşirelik uygulamalarını destekleyen yenilikçi bilişim ve/veya bakım teknolojilerini kullanır.
5. Kişisel ve mesleki gelişiminin bir parçası ve gereği olarak, yaşam boyu öğrenme, yaratıcılık ve eleştirel düşünmeyi benimser ve sürdürür.
6. En az bir yabancı dili kullanarak hemşirelik ve sağlık alanındaki gelişmeleri izler ve paylaşır. Hemşirelik ve diğer disiplinlerdeki kanıta dayalı kuramsal bilgiye ulaşarak hemşirelik eğitim, uygulama, araştırma ve/veya yönetiminde kullanır.

7. Hemşirelik eğitim, yönetim, uygulama ve/veya araştırmasında, disiplin içi/disiplinler arası etkili iletişim ve işbirliği becerilerini kullanır.

8. Sağlığın geliştirilmesi, sürdürülmesi ve iyileştirilmesi amacıyla bireylere, ailelere, gruplara ve topluma güvenli, yetkin, şefkatli, etik, bütüncül, çevreye ve kültüre duyarlı hemşirelik bakımı sağlar.

9. Bireyselleştirilmiş, güvenli, kaliteli hemşirelik bakımına liderlik eder.

Değerlerimiz; Hemşirelik bölümü olarak kaliteli sağlık bakım hizmetlerine erişimin bir ayrıcalık değil sosyal bir hak olduğuna inanıyor ve bunu en temel değer olarak kabul ediyoruz. Bunun yanı sıra Atatürk ilke ve inkılaplarını ve aşağıdaki değerleri Temel Değerlerimiz olarak sunuyoruz:

1. Bakım: Bakım hemşirelik uygulamasının özüdür. Bireyin eşsizliği temelinde insanlara merhametli, vicdanlı, bütüncül, şeffaf, alturistik ve katılımcı bir yaklaşımla bakım vermeye kararlıyız.

2. Duyarlılık: Kültür, çevre, birey, toplum, toplumsal cinsiyet eşitliği ve hakkaniyet temelinde insanların bakım çağrılarını duymaya, etik ve saygınlık standartlarına dayalı olarak bu çağrıya yanıt vermeye kararlıyız.

3. Etik: Hemşirelik eğitimi, uygulaması ve araştırmasında evrensel ve bilimsel etiğe uygun, insana ve değerlerine saygılı, adil, dürüst ve hakkaniyetli olmaya kararlıyız.

4. Profesyonellik: Sosyal adalet ve eşitliğin sağlık hizmetlerine entegrasyonuna, düşünce özgürlüğüne, örgütlenme bilincine dayanan, özgüvenli, iletişim becerileri gelişmiş lider, entelektüel hemşireler olmaya kararlıyız.

5. Bilimsellik/Yenilikçilik: Bir uygulama mesleği ve bir akademik disiplin olarak hemşirelikte, kanıta dayalı bakımı uygulamak için yeni bilgileri keşfetmeye, yaymaya ve hemşirelik bilimini geliştirmeye kararlıyız.

6. Katılımcılık/paydaş odaklılık: Hemşirelik öğrencilerinin tüm potansiyellerini geliştirmek üzere katılımcı, etkileşimli eğitim ve öğretim anlayışını geliştirmeye ve sürdürmeye kararlıyız.

2. TOPLUMSAL DUYARLILIK ÇALIŞMASI DERSİ

2.1. Dersin Tanımı ve Amacı

Öğrencilerin; hassas ve özel gereksinimi olan grupların içinde buldukları yaşam koşullarını tanınması, yaşadıkları sorunları belirlemesi ve yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik projeler geliştirmesi ve projelerini uygulaması beklenmektedir.

2.2. Eğitim Modeli

Toplumsal Duyarlılık Çalışması dersi klasik eğitim yöntemiyle düz anlatım, tartışma, soru-cevap, beyin fırtınası, grup çalışması gibi teknikler kullanılarak işlenmektedir.

2.3.Dersin Genel Hedefleri

Bu derste öğrencinin;

- ✓ Öğrencinin toplumsal farkındalığını geliştirmesi
- ✓ Öğrencinin toplumsal sorumluluk bilincini geliştirmesi
- ✓ Öğrencinin ekip çalışması becerilerini geliştirmesi
- ✓ Öğrencinin kurum ve birey iletişim becerilerini geliştirmesi
- ✓ Öğrencinin özgüven, girişimcilik gibi özelliklerini geliştirmesi hedeflenmektedir

2.4.Dersin Programdaki Yeri

Bu ders Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü dördüncü sınıfının bahar döneminde verilir. Haftada 3 saat teorisi olan 4 AKTS'lik bir derstir.

2.5.Dersin Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Toplumsal Duyarlılık Çalışması dersi klasik eğitim yöntemiyle düz anlatım, tartışma, soru-cevap, beyin fırtınası, grup çalışması gibi teknikler kullanılarak işlenmektedir. Ders sonunda her bir gruptan topluma yararlı birer proje üretmeleri, projeyi uygulamaları ve sonuçlarını değerlendirmeleri beklenmektedir.

2.6.Dersin Değerlendirmesi

Dersin % 50'sinden fazlasına devam etmeyen öğrenci yarıyıl sonu sınavına alınmaz. Dersin değerlendirmesinde üstlenilen grup çalışmasına aktif katılım, sunumların ve planlamaların yapılması vize olarak, raporların teslimi final sınavı olarak değerlendirilecektir. Ondokuz Mayıs

Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliği ile Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Öğretim Sınav Yönetmeliği uygulanmaktadır.

3. HAFTALIK DERS PROGRAMI

3.1. Toplumsal Duyarlılık Çalışması Dersi Haftalık Ders İçeriği

TARİH	ÖĞRETİM ELEMANLARI	KONU
1. Hafta 29.02.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	-Tanışma, Bilgi Kitapçığının Tanıtımı, Beklentilerin Paylaşılması, Konuların Tanıtımı
2. Hafta 07.03.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	- Projenin faaliyete geçirilmesi için serbest çalışma süresi, danışmanlık verilmesi (Proje Hazırlama Eğitimi, Grupların liderleri, sayıları vb ve Çalışılacak Konuların Belirlenmesi)
3. Hafta 14.03.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	- Projenin faaliyete geçirilmesi için serbest çalışma süresi, danışmanlık verilmesi (Grupların Çalışacağı Proje İsimlerinin Belirlenmesi)
4. Hafta 21.03.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	Proje Konularına Dair Literatür Taramalarının Yapılması, Proje Konularına Yönelik Yöntemlerinin Belirlenmesi (Riskler, Olanaklar, Ortaklar, Maliyet vb)

5. Hafta 28.03.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	- Proje Konularına Dair Literatür Taramalarının, Amaçlarının, Hedeflerinin Paylaşımı ve Sunumu
6. Hafta 04.04.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	- Projenin faaliyete geçirilmesi için serbest çalışma süresi, danışmanlık verilmesi (projenin yürütüleceği kurumlarla görüşülmesi)
7. Hafta 11.04.2024	BAYRAM HAFTASI	
8. Hafta 18.04.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	Projenin faaliyete geçirilmesi için serbest çalışma süresi, danışmanlık verilmesi (projenin yürütülebilmesi için kurum izinlerinin alınması)
9. Hafta 25.04.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	Projenin faaliyete geçirilmesi için serbest çalışma süresi, danışmanlık verilmesi hazırlıkların kontrolü (broşür, afiş, eğitim içeriği vb)
10. Hafta 02.05.2024	Yarıyıl Sınavları	
11. Hafta 09.05.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL	- Projenin faaliyete geçirilmesi için serbest çalışma süresi, danışmanlık verilmesi (faaliyetlerin uygulanması ve yapılan faaliyetlerin izlemi vb)

	Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	
12. Hafta 16.05.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	- Projenin faaliyete geçirilmesi için serbest çalışma süresi, danışmanlık verilmesi (faaliyetlerin uygulanması ve yapılan faaliyetlerin izlemi vb).
13.Hafta 23.05.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	-Projenin faaliyete geçirilmesi için serbest çalışma süresi, danışmanlık verilmesi (faaliyetlerin uygulanması ve yapılan faaliyetlerin izlemi vb).
14. Hafta 30.05.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	- Projenin sonuç raporunun hazırlanması için serbest çalışma süresi, danışmanlık verilmesi (Proje sunumlarının hazırlanması)
15. Hafta 06.06.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	-Proje sunumlarının yapılması ve değerlendirilmesi
16.Hafta 13.06.2024	Dr. Öğr. Üyesi Özge İŞERİ Dr. Öğr. Üyesi Özge ÖZ YILDIRIM Öğr. Gör. Dr. Merve KOYUN Öğr. Gör. Dr. Cansev BAL Arş. Gör. Dr. Hatice UZŞEN Arş. Gör. Dr. Dilek ÇELİK EREN	- Proje sunumlarının yapılması ve değerlendirilmesi Raporların teslimi, birinci projenin seçimi ve ders değerlendirmesi

Toplumsal Duyarlılık Çalışması Dersi Kaynak Listesi

1. Ceyda Aydede, Yükselen Trend Kurumsal Sosyal Sorumluluk, Mediacat Kitapları,
2. Decety, J. ve Batson, C.D. (2007). Interpersonal Sensitivity: Entering Others' Worlds: A Special Issue of Social Neuroscience. Psychology Press, UK
3. Ebru Özgen, Kurumsal Sosyal Sorumluluk Projeleri, Mavi Ağaç Yayınları, 2006
4. <http://www.kurumsalsosyal.com/tr-TR/ana-sayfa/1.aspx>
5. https://www.tubitak.gov.tr/sites/default/files/18842/2242_final_derece_listesi_14_09_2020_web.pdf
6. <https://www.tubitak.gov.tr/tr/yarismalar/oncelikli-alanlarda-universite-ogrencileri-proje-yarismasi>
7. <https://www.tubitak.gov.tr/tr/yarismalar/oncelikli-alanlarda-universite-ogrencileri-proje-yarismasi/icerik-basvuru-formlari>
8. Hustinx, L., Handy, F., Cnaan, R. A., Brudney, J. L., Pessi, A. B., & Yamauchi, N. (2010). Social and cultural origins of motivations to volunteer: A comparison of university students in six countries. *International Sociology*, 25(3), 349-382.
9. Kuzucu, K., Kamer, S.T. (2009). Toplum Hizmet Uygulamaları, Pegem Akademi.
10. Lacroix A. Therapeutic Education of Patients. 2nd edition, Mosby, 2003.
11. Landre R, Miller M, Porter D. (1997). *Gangs: A Handbook for Community Awareness*. Checkmark Books.
12. Leuckenotte AG. Gerontologic Nursing. 2nd edition, Mosby, 2000.
13. Öğüt, N. (2018). Kültürlerarası İletişim Ve Duyarlılık. Litera Türk Yayınları, İstanbul.
14. Sivil Toplumcunun El Kitabı, Ed.:Nafiz Güder, Sivil Toplum Geliştirme Programı, Yerel Sivil Girişimler Projesi, Kasım 2004, Ankara. <http://www.stgm.org.tr/> ve <http://stk.bilgi.edu.tr/>
15. Şeker, A. (2009).Kültürlerarası İletişim Ve Duyarlılık. Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara.
16. Toplum Hizmet Uygulamaları Rehberi, Ege Üniversitesi Yayınları Rektörlük Yayın No.4.
17. www.calgaryhealthregion.ca/cdm. Chronic Disease Management
18. www.cdc.gov/nccdphp/patch. Chronic Disease Prevention.

Kanıtlar

1. Saran, M., Coşkun, G., İnalzorel, F., & Aksoy, Z. (2011). Üniversitelerde Sosyal Sorumluluk Bilincinin Geliştirilmesi: Ege Üniversitesi Topluma Hizmet Uygulamaları Dersi Üzerine Bir Araştırma. *Journal Of Yasar University*, 6(22).
2. Selvi, Y. D. D. Ö., & Şentürk, Y. D. D. Z. A. (2016). Sosyal Sorumluluk Projelerinin Uygulanmasında Toplumsal Duyarlılık Projesi Dersinin Önemi: Gaziantep Üniversitesi Örneği. *Isguc The Journal Of Industrial Relations And Human Resources*, 18(1), 139-160.
3. Kalender, B., Cesur, B., & Öztürk, A. (2023). Toplumsal Duyarlılık Projeleri Çocuk Haklarının Hayata Geçirilmesi ve Mesleki Gelişim için Bir Araç Olabilir Mi?. *Yaşadıkça Eğitim*, 37(3), 780-799.
4. Atasayar, B. Ş., & İşeri, Ö. Hemşirelik Öğrencilerinin Toplumsal Duyarlılık Çalışması Yapmalarının Bireysel Girişimcilik Algılarına Etkisi. *Avrasya Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(2), 95-103.
5. Coşkun, A. M., Şenturan, L., Çayır, G., & Yakıt, E. (2016). Socialsensitivity development about the problem of childbrides Çocuk gelinler sorununa toplumsal duyarlılık geliştirme. *Journal of Human Sciences*, 13(1), 1107-1122.